

Sundhedspolitisk strategi år 2016– 2019

FORORD

At være sund er en væsentlig forudsætning for at leve det liv, som man ønsker sig. Faxe Kommunes sætter derfor "Sundhed" højt på dagsordenen.

Vi har de sidste 4 år igangsat tiltag, som vi er sikre på vil gøre en forskel for borgernes sundhed mange år frem i tiden.

For det første har vi etableret Faxe Sundhedscenter. Her er et væld af tilbud fra både private og offentlige udbydere samlet ét sted. Tanken er, at det der ikke kræver et specialiseret sygehus, i stedet skal kunne klares lokalt. Du kan få taget blodprøver og røntgenbilleder, donere blod, få behandlet sår, få genoptræning og meget mere. I april 2016 åbnede helt ny tandklinik for skolebørn på stedet. På den måde kan du få dækket de fleste af dine helbreds-mæssige behov et sted og spare en længere rejse.

For det andet har vi bygget Vibeengskolen, som har optimale rammer for leg og undervisning i det fri. Skolen har sin egen skov, shelters, motorikbaner og undervisningsspots i terrænet, hvilket flittigt bruges af både skolen og kommunens borgere.

For det tredje har vi et stort fokus på alkohol. Alt for mange drikker for meget, og alt for få får den hjælp, de har behov for. Det har alvorlige konsekvenser: Med alkohol følger uheld, sygdom og psykiske mén. Ikke blot for personen selv, men også børn og pårørende, der også må betale prisen. Vi prøver derfor at tage fat om problemet - både ved at sætte tidligt ind i forhold til den som drikker for meget og ved at skabe en mere hensigtsmæssig alkoholkultur.

Faxe Kommune er godt med ift. sundhedsfremme og forebyggelse, når vi sammenligner os med andre kommuner. Der er dog stadig muligheder for at gøre det endnu bedre. Vi har gjort status over vores nuværende arbejde og vurderer, at visse områder er vigtigere at prioritere flere ressourcer til de kommende 4 år. Vi har i nærværende strategi derfor udnævnt 5 fokusområder, hvor vi vil afse flere ressourcer til øget udvikling og samarbejde.

Borgmester Knud Erik Hansen

Maj 2016

SUNDHED - EN FÆLLES OPGAVE

Borgernes sundhed påvirkes af mange forhold, som ikke nødvendigvis er knyttet op på sundhedssektoren. Dette illustreres i figur 1.

Biologiske faktorer som køn, alder og arvelige forhold spiller naturligvis en rolle for individets sundhedstilstand, ligesom de valg individet selv tager i forhold til egen sundhed. Men figuren viser også, at samfundet har en afgørende indflydelse. Samfundet er i høj grad med til at skabe de rammer, som udgør individets handlerum og påvirker de handlemuligheder, som borgerne har til rådighed i hverdagen. Som kommune kan vi påvirke levevilkår, arbejdsvilkår, netværksdannelse samt generelle socio- økonomiske, kulturelle og miljømæssige forhold, og dermed har kommunen en vis indflydelse på borgernes sundhedstilstand.

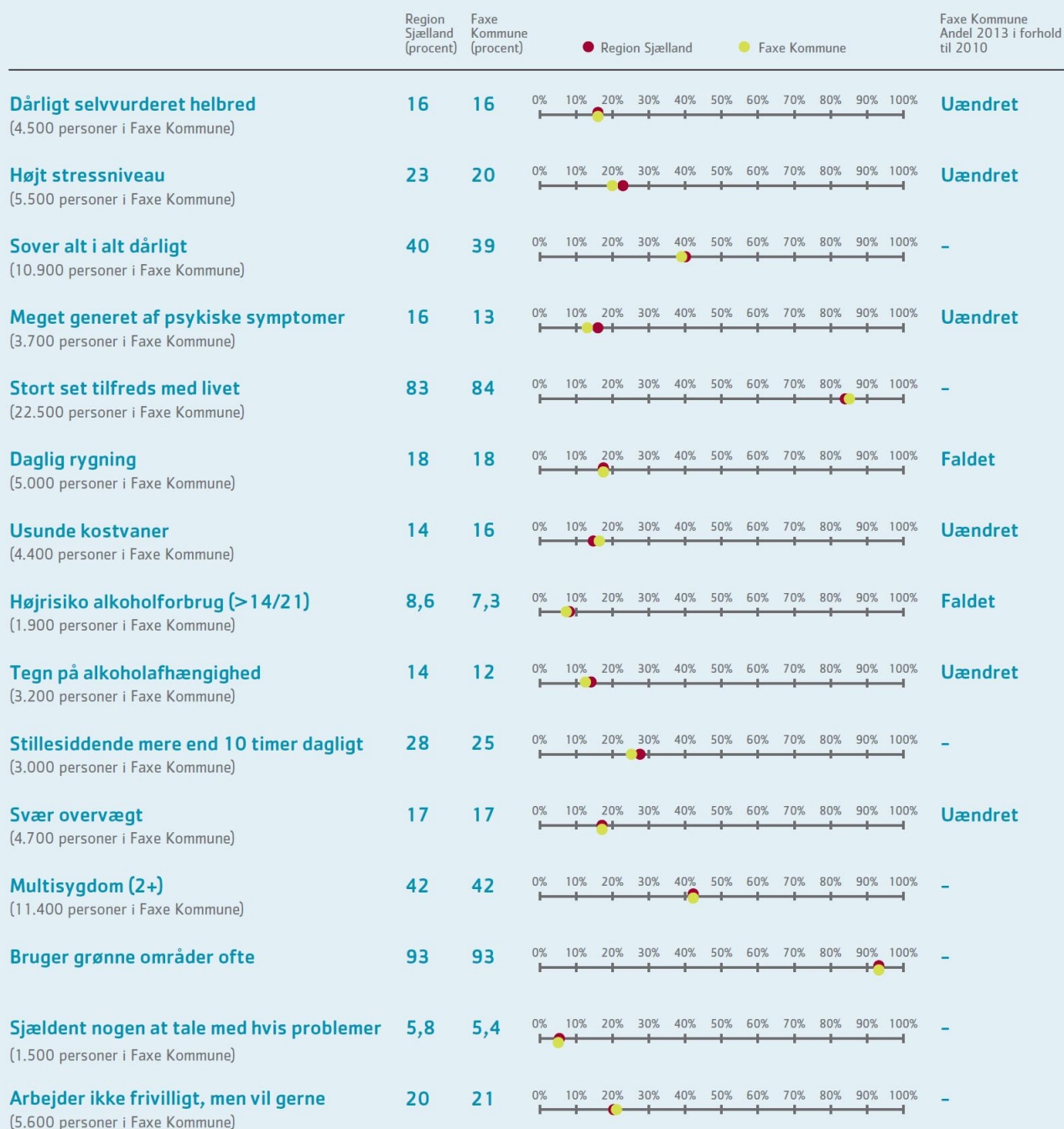
Sundhed er således en fælles opgave - for borgerne, civilsamfund, uddannelsesinstitutioner, virksomheder, Faxe Kommune, Region Sjælland og staten.

Figur 1

STATUS PÅ SUNDHEDEN

Region Sjælland har i år 2010 og år 2013 udarbejdet Sundhedsprofiler for alle kommuner i regionen. Nedenfor fremgår udvalgte resultater for Faxe Kommune og Region Sjælland.

VISION

Flere borgere lever længere og med flere gode leveår

MISSION

Faxe Kommune understøtter visionen ved at:

- **Skabe og sikre sunde rammer og miljøer for borgernes liv**
- dvs. at det sunde valg skal være det nemme og naturlige valg for vores borgere.
- **Understøtte at borgerne bliver handlekompetente og robuste**
- dvs. har evne og styrke til at leve et så sundt og meningsfyldt liv som muligt

PRINCIPPER

Sundhedsstrategien bygger på en række bærende principper, som alle indsatser skal tage udgangspunkt i.

- **Lighed i sundhed**

Vi vil have sundhed for *alle* - ulighed i sundhed skal reduceres. Sundhedsprofilen viser, at uanset om det gælder mental sundhed, fysisk sundhed eller sundhedsadfærd, så er der generelt en skæv fordeling, så dem med længst uddannelse og i beskæftigelse har det bedste helbred og lever sundest.

Hvis alle skal have lige muligheder for at leve et sundt og godt liv, skal vi turde at gøre forskel på borgerne. Det indebærer, at vi i højere grad skal differentiere og målrette vores indsatser til de borgere, der har sværest ved at tage hånd om egen sundhed, ligesom vi skal sikre tidlig opsporing og indsats gennem de generelle forebyggelsesindsatser. I arbejdet med at skabe lighed i sundhed vil vi have særlig fokus på børn og unge, der ikke trives, og børn og unge, som vokser op i sårbare og udsatte familier.

- **Borgerinddragelse**

Vi medinddrager borgerne i forhold, der har betydning for deres sundhed. Det betyder, at tiltag i lokalsamfund tilrettelægges i samråd med borgerne og at vi i individuelle forløb for borgere tager udgangspunkt i borgerens hele livssituation, ønsker og ressourcer.

- **Sundhedstiltag der fremmer Uddannelse og Erhverv**

Jo bedre uddannelse, og jo mere tilknyttet til arbejdsmarkedet, jo sundere er man. Derfor er det optimalt om sundhedstiltag fremmer uddannelsesparathed og - gennemførelse samt erhvervsevne.

- **Natur og Kultur**

Faxe Kommune er rig på natur og kultur. Vi skal i endnu højere grad end i dag indtænke natur og kultur som ressourcer i de tiltag vi igangsætter for at fremme sundheden hos borgerne.

FOKUSOMRÅDER

Processen med at udvælge fokusområder for strategien har været styret af Center for Sundhed & Pleje. Centret har været i dialog på tværs i organisationen og stillet spørgsmålene:

- Hvilke sundhedsudfordringer oplever i? Hvor store er de?
- Hvilke temaer er vigtigst, at Faxe Kommune prioriterer de næste 4 år?

Disse dialoger har ført til, at følgende 5 fokusområder er udvalgt, som de vigtigste:

Fokusområder

- 1) Flere borgere er fysisk aktive
- 2) Flere børn og unge spiser sundt
- 3) Flere borgere skal have en god mental sundhed
- 4) Færre unge bruger euforiserende stoffer
- 5) Borgerne får kvalificeret rehabilitering, pleje og omsorg

Dette betyder ikke, at vi negligerer øvrige områder. Vi tilbyder for eksempel fortsat seksualundervisning i folkeskolen og arbejder fortsat for god hygiejne i dagtilbud, skoler, køkkener, mv., men vi vil de kommende år prioritere flere ressourcer til øget udvikling og samarbejde på de udvalgte fokusområder.

Når den politiske sundhedsstrategi er vedtaget, vil der blive udarbejdet en handlingsplan som opstiller konkrete kortsigtede mål. Denne handlingsplan vil løbende blive fulgt op og justeret.

FOKUSOMRÅDE 1:

Flere borgere er fysisk aktive

Fysisk aktivitet har en række positive effekter. For det første fremmes både fysisk, psykisk og social sundhed og velvære. Fx styrker fysisk aktivitet hjertet og kredsløbet, humøret og selvtilliden. Fysisk aktivitet bidrager også positivt til indlæringen, hvorfor bevægelse i undervisningstiden er blevet en vigtig faktor i den nye skolereform. Fysisk aktivitet har også en stor betydning for, at man vedbliver at være selvhjulpen, når man bliver ældre, ligesom det kan forebygge ulykker såsom fald. Klimaet har også gavn af, at borgerne lader bilen stå og tager cyklen eller går.

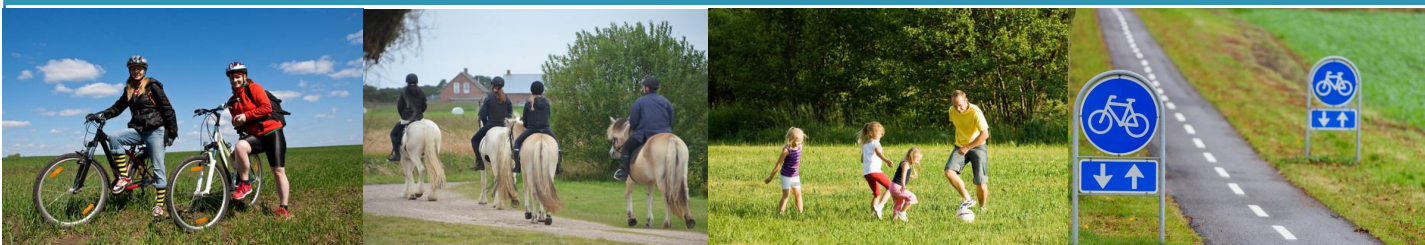
Vi ved fra Sundhedsprofilen, at mange borgere sidder ned i alt for mange timer om dagen og for få dyrker motion. Vi ved også, at fysisk inaktive dør for tidligt.

Det vil vi:

- Vi vil have flere udfoldelsesmuligheder for friluftsliv, motion og rekreation i den fri natur
- Vi vil udvikle kommunens faciliteter til idræt
- Vi vil forbedre udearealerne ved skolerne
- Vi vil skabe sammenhængende stinet, så gang og cykling er sikkert og attraktivt for borgere og turister
- Vi vil have indsatser, der fremmer fysisk aktivitet blandt motionsuvante borgere og borgere med få sundhedsressourcer

Sigtelinjer

- Andelen af voksne der enten er stillesiddende eller kun dyrker let motion, skal falde fra 70% til 68%
- Andelen af overvægtige voksne skal falde fra 56% til 54%
- Andelen af skoleelever, der *ikke* synes godt om udearealerne på skolen, skal falde fra 18% til 14%

FOKUSOMRÅDE 2:

Flere børn og unge spiser sundt

Det er vigtigt at spise og drikke sundt, varieret og ikke for meget for at få de rette næringsstoffer og bevare normalvægten. Dette fremmer den mentale og fysiske velvære og forebygger en række livsstilssygdomme. Usund mad og drikke er en risikofaktor for overvægt. Overvægt hos børn øger risikoen for livsstilssygdomme allerede fra ungdomsårene, samt for mobning og lavt selvværd. Sund mad og drikke spiller også en stor rolle for, om børn har energi nok til at holde koncentrationen en hel skoledag - og dermed for deres indlæring.

Vi ved fra Sundhedsprofilen, at en del voksne spiser for fedt og for sødt, og at over halvdelen af de voksne er overvægtige. De voksne vaner smitter af på børnene, og fra sundhedsplejen ved vi, at hvert 6. barn i folkeskolen er overvægtig, og tandplejen ser et stigende antal børn og unge med syreskader på tænderne - delvist som følge af læskedrikke. Når vi vil have, at vores borgere lever længere og med flere gode leveår, og at de får en god uddannelse, så er det væsentligt at fremme børn og unges sunde madvaner og evner til at lave mad .

Det vil vi:

- Vi vil afprøve skolemadsordninger, hvor eleverne inddrages
- Vi vil styrke indsatsen til børn og unge med overvægt
- Vi vil tilbyde udsatte unge vejledning i sund livsstil

Sigtelinje

- Andelen af overvægtige skolebørn skal falde fra 17% til 14%

FOKUSOMRÅDE 3

Flere borgere skal have en god mental sundhed

Mental sundhed handler både om at være glad og tilfreds med livet, at kunne indgå i fællesskaber og kunne klare livets udfordringer og håndtere dagligdags stress.

Vi ved fra Sundhedsprofilen, at en del borger mistrives—og at det særligt er borgere uden for arbejdsmarkedet.

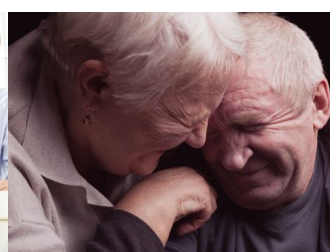
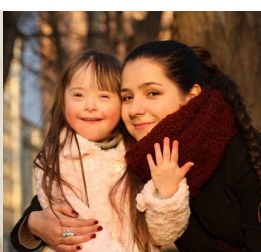
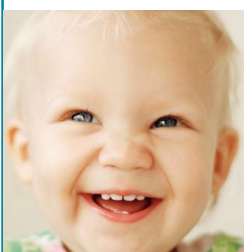
Mental sundhed er lige så vigtigt som fysisk sundhed for at kunne leve længe og med gode leveår!

Det vil vi:

- Vi vil styrke arbejdet med inklusion i Folkeskolen
- Vi vil fremme børns deltagelse i foreningslivet
- Vi vil fremme det boligsociale arbejde i Frøgården for at fremme beboernes uddannelse, erhvervstilknytning og netværk.
- Vi vil styrke indsatsen overfor ledige
- Vi vil styrke indsatsen for borgere i risiko for eller med stress, angst og depression
- Vi vil mindske ensomhed

Sigtelinjer

- Andelen af voksne borgere der ikke har det godt, skal falde fra 16% til 15%.
- Andelen af voksne borgere med højt stressniveau skal ikke stige fra de nuværende 20%
- Andelen af voksne borgere, som er meget generet af psykiske symptomer, skal ikke stige fra de nuværende 13%
- Andelen af voksne borgere, der sjældent har nogle at tale med, hvis de har problemer, skal falde fra 5% til 4%.
- Elevernes sociale trivsel i skolen skal ligge på niveau med landsgennemsnittet

FOKUSOMRÅDE 4

Færre unge bruger euforiserende stoffer

Brug af stoffer kan have alvorlige sundhedsmæssige og sociale konsekvenser. For eksempel kan hash, som er det mest brugte stof, øge risikoen for sløvhed, dårligere indlæring og evt. nedtrykthed. 10-20% af de unge, der prøver hash, udvikler et regelmæssigt brug. Mange af disse unge går i stå i deres personlige udvikling og sociale liv, og risikoen for uddannelses-
frafald er stor.

Forebyggelse af brugen af stoffer hænger tæt sammen med forebyggelse af tobak og alkohol, da det er den samme risikovillighed som ligger bag. Ligeledes hænger forebyggelsen tæt sammen med Mental sundhed, da mistrivsel er en væsentlig risikofaktor for brug af stoffer.

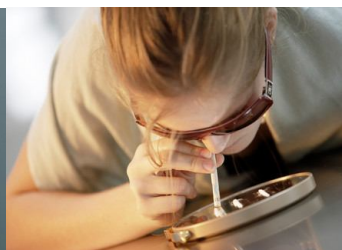
Hvis færre unge bruger euforiserende stoffer vil vi fremme både Sundhed, Uddannelse og Erhverv, som netop er målene i kommunens PLAN-strategi.

Det vil vi:

- Vi vil forebygge at misbrug af stoffer opstår
- Vi vil tilbyde professionel rådgivning og behandling baseret på bedste viden om stofmisbrugsproblemer
- Vi vil tilbyde støtte, omsorg og hjælp til de personer, hvor det ikke umiddelbart er realistisk at bringe stofmisbruget til ophør

Sigtelinje

- I 2010 var der 36% af de unge, der på et tidspunkt havde prøvet hash. Dette tal skal falde til 33%.

FOKUSOMRÅDE 5

Borgerne får kvalificeret rehabilitering, pleje og omsorg

Sundhedsprofilen viser, at Faxe Kommune har 11.400 borgere med multisygdom, og en del af disse borgere har behov for kommunal hjælp. Samtidig er sundhedsvæsenet i rivende udvikling, og det sætter nye krav til kommunerne, blandt andet ift. sygepleje, rehabilitering og genoptræning.

At kunne få den rette hjælp bidrager til at borgerne kan leve godt og længe, og derfor er det kommunale sundhedsvæsen et fokusområde for Faxe Kommune .

Det vil vi:

- Vi vil fremme tidlig opsporing samt behandling blandt udsatte borgere
- Vi vil implementere flere velfærdsteknologiske løsninger
- Vi vil afprøve shared-care modeller i samarbejde med Region Sjælland
- Vi vil udvikle og styrke indsatsen for borgere med kronisk sygdom
- Vi vil fortsat udvikle vores samarbejde med de praktiserende læger i kommunen
- Vi vil sikre en god og koordineret udskrivning fra sygehus til kommunal rehabilitering og pleje
- Vi vil sikre, at indvandrere har kendskab til sundhed, pleje, behandlingstilbud og netværk på lige fod som andre borgere

Sigtelinjer

- Den sociale ulighed skal falde ift. hvor stor en andel af borgerne, der har det godt.
- Andelen af kontakter til sygehusene er stigende både ift. somatik og psykiatri. Stigningen skal bremses.
- Andelen af kontakter til sygehusene pga. lungebetændelse/ KOL eller knoglebrud hos ældre skal falde.

